

Инвестираме във Вашето бъдеще

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Проучване на добри практики за приноса на гражданското участие за работата и ефективността на областните съвети и комисии, функциониращи към областните администрации

---

*проект № BG05SFOP001-2.025-0143-C01
„По-активно и ефективно гражданско участие в
областните съвети и комисии за координация и
прилагане на политиките на областно ниво“*

Проучване на добри практики за приноса на гражданското участие за работата и ефективността на областните съвети и комисии, функциониращи към областните администрации

1. Въведение

Настоящото проучване се реализира в рамките на проект № BG05SFOP001-2.025-0143-C01 „По-активно и ефективно гражданско участие в областните съвети и комисии за координация и прилагане на политиките на областно ниво“, финансиран по ОПДУ, съфинансирана от Европейския съюз. То се осъществява като част от Дейност 1 и цели да се проучат добри примери от България и чужбина за взаимодействие на администрации и граждани, които да дадат насоки и идеи за развитие на връзките между институциите и обществеността в нашите условия. В проучването са събрани практики, демонстриращи координирано и целенасочено взаимодействие на граждани и администрации, които могат да послужат за набелязване на нови мерки, механизми и решения за подобряване участието на гражданите в областните съвети и комисии.

Методите, използвани за проучването включват предимно документално проучване на добри практики в интернет. За част от българските добри практики първоначално набавената информация е дообогатена чрез интервю и допитване до хора, реализиращи практиката.

Провеждането на проучване за приноса на гражданското участие за работата и ефективността на областните съвети и комисии, функциониращи към областните администрации” е процес на преглеждане на различни подходи за активизиране на гражданското участие и взаимодействието му с администрациите с цел подобряване на ефективността на тяхната работа.

Всяка Община и Областна администрация имат редица съвети и комисии, които разглеждат въпроси и ситуации в конкретни сфери.

Успешна форма за взаимодействие, за отчетност и прозрачност са обществените съвети, които обединяват усилията на граждани, експерти и институции за привличане на всички заинтересовани страни за решаването на важен обществен проблем или за стимулиране и подкрепа на приоритетно направление от местното развитие.

2. Предназначение и функции на обществените съвети¹:

Със създаването на обществените съвети се цели преди всичко постигане на взаимодействие между общинска администрация и гражданите на общината по теми и проблеми от обществен интерес, касаещи всички жители или определени социални групи.

Функции:

Консултативни функции - като структури на гражданското общество, обществените съвети консултират общинска администрация относно потребностите и нагласите на местната общност и правят предложения за решаване на съществуващи проблеми или за подобряване на развитието в дадена област.

Контролни функции - могат да оказват и обществен контрол върху изпълнението на взетите от местната власт решения и своевременно да сигнализират за констатирани отклонения и нарушения.

Посреднически и изпълнителски функции - обществените съвети могат да бъдат полезни за съгласуване на интересите и позициите по важни въпроси и за осигуряване на обществена подкрепа за общинските политики и дейности в определени области, както и сами да инициират и да реализират конкретни инициативи и дейности.

Обществените съвети, които са учредени на територията на общината са изградени по инициатива на Кмета и осъществяват своята дейност на

¹ <https://old.troyan.bg/konsultativni-i-obshtinski-saveti/obshtestveni-konsultativni-saveti.html>

доброволен принцип. Те са консултативни органи за обществен контрол и взаимодействие между местната власт и гражданското общество. Оказват съдействие при формиране и реализиране на общинската политика.

Обществените съвети могат да бъдат класифицирани по: функции, предмет на дейност, териториален обхват и ниво на взаимодействие, начин на възникване, състав и представителство.

От гледна точка на функциите, съществуващите обществени съвети изпълняват комбинирано или поотделно всички от посочените функции – консултативни, контролни, посреднически, изпълнителски.

От гледна точка на предмета на дейност обществените съвети условно могат да се разделят на две основни групи: с обща насоченост (третира широк кръг от въпроси и проблеми, актуални и значими за жителите на даден район – функционират в кварталите и селата) и специализирани (по конкретен обществен проблем или секторна политика – функционират към съответната община). Последните от своя страна биват консултативни и експертни съвети, в зависимост от преобладаващите характеристики на членовете им.

3. Същност

Д обра практика 1

Име на практиката	Описание	Сфера
Services Lab - project Like!, Ротердам	- Services Lab - project Like! – добра практика от Ротердам, чиято основна цел е гражданите да подпомогнат	Нови знания и добро управление Гражданите подпомагат администрациите в

	<p>администрациите да подобрят подхода си при обслужването на обществеността. За целта са проведени множество експерименти, фокус групи, допитвания до гражданите и са набелязани решения. Проектът е представя обединяващ инструмент за заявяване позицията на институции, НПО, бизнес и пр.</p> <p>Направените изводи на база обучение, иновации и данни и съвместна работа с партньори от гражданското общество, бизнеса, науката и институциите подобрява управлението в холандските общини и провинции. В рамките на проекта гражданите подпомагат администрациите да започнат да „говорят” на разбираем език с обществеността.</p>	<p>комуникацията с тях. Търсят се подходи, при които гражданите подпомагат администрациите да намерят общ език със специфични целеви групи от обществеността – хора с ниска грамотност, хора с натрупани дългове и др. Насочеността на работа с гражданите е следната:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Таргетирано съдържание - Включваща комуникация - Използване на дигитални решения - Решения от гражданите за гражданите
--	--	--

	<p>Проведени са фокус групи, които изследват до колко съдържанието на писма/кореспонденция между администрациите и гражданите е разбираемо. В проучванията участват и целеви групи, които са малограмотни или имат финансови затруднения.</p> <p>Назначени са специални служители, които да „превеждат” кореспонденцията на разбираем език. На веб-страниците на холандските администрации е създаден улеснен достъп до разбираема информация за уязвими групи.</p> <p>Партньори по проекта са:</p> <p>Municipality of Groningen</p> <p>Groningen University</p> <p>Province of Drenthe</p> <p>Municipality of</p>	
--	--	--

	Rotterdam Municipality of Aalborg Angus County Council Suffolk County Council Municipality of Vechta Vechta University Municipality of Roeselare	
Ефективност	Много широко партньорство и постигната висока ефективност	
Контекст	Практиката е създадена по проект, но начинът на функциониране предполага лесно мултиплициране и ефективно постигане на заложените цели	

Добра практика 2

Име на практиката	Описание	Сфера
Подобряване на публичните услуги, Ротердам	- Инициатива за експерименти за комуникацията на институциите с активното гражданство – добра практика от Ротердам Инициатива за опростена	Взаимодействие граждани – институции Търсене на по-добри възможности за отговор на съществуващи и изисквания

	<p>комуникация с гражданите, използване на повече картинки, стремеж към привличане на обратна връзка, както и даване на идеи</p> <p>Целта е да бъдат зададени ясни очаквания за обслужване на клиенти</p> <p>За да има реално подобряване на процеса по предоставяне на административни услуги за гражданите, от решаващо значение е да се осигури съответствие между възможностите на администрацията и очакванията на потребителите.</p> <p>Необходимо е да се правят проучвания и редовно да се търси обратна връзка по отношение процесите на предоставяне на услуги.</p>	<p>стандарт:</p> <p>SOC 2 Type II:</p> <p>Регулирано чрез външен одит, това сертифициране търси контроли, свързани със сигурността на услугата, наличността, целостта на процеса, поверителността и поверителността.</p> <p>ISO 27001: Признат в целия свят, този стандарт регулира как се създават, внедряват, поддържат и непрекъснато подобряват системите за управление на информационната сигурност.</p> <p>PCI DSS:</p> <p>Този стандарт за сигурност на информацията регулира начина, по който организациите се справят с обработката на</p>
--	---	--

	<p>Най-често срещаният пример е този, с който всички са се сблъскали – дълго време за чакане за услуги. Чрез установяване на стандарти за обслужване и прозрачност с клиентите около очакваното време за изчакване, клиентите могат да вземат по-добре информирани решения относно това как и кога да търсят помощ.</p> <p>При предоставянето на административни услуги определянето на очакванията за обслужване на клиентите трябва да включва и организационни разговори относно резултатите на клиента. При непрекъснатата комуникация и висока степен на информираност за очакваните резултати,</p>	<p>плащания, като гарантира, че информацията за кредитната карта се пази защитено.</p> <p>НІРАА: Сертифицирането НІРАА регулира защитата на данните в здравната индустрия на САЩ, като определя как се поддържа и осъществява достъп до личната информация.</p> <p>PIPEDA: Канадски закон, регулиращ поверителността на данните, PIPEDA обхваща как частните организации събират, използват и разкриват лична информация, докато извършват бизнес.</p>
--	--	--

	<p>ще се подобри обслужването за гражданите. По-доброто разбиране на това къде се срещат очакванията на гражданите и организациите позволява на служителите да комуникират по-ефективно както с външни, така и с вътрешни заинтересовани страни.</p>
Ефективност	<p>Изключително висока и всеобхватна, особено по отношение на регулативни изисквания за покриване на стандарти</p>
Контекст	<p>Цифровата инфраструктура често се превръща в мишена на хакери през последните години, което прави доставката на сигурни услуги по-важна от всякога в публичния сектор. Имайки това предвид, местните, регионални и правителствените организации трябва да имат предвид да работят само с технологични партньори, които са демонстрирали ангажимент за сигурността на данните. Популяризирането и взаимодействието с активното гражданство улеснява процесите.</p>

Добра практика 3

Име на практиката	Описание	Сфера
Citizens Academy, Eden, NC	<p>Практиката е насочена към това, гражданите не само да разчитат на своите местни лидери да разработват политики и да ръководят инициативи, които оказват значително влияние върху ежедневието им живот, но и да са активни по отношение на създаване на политики и мониторинг на дейността на администрациите. Образователните възможности помагат за изграждането на мостове на разбирателство и установяването на дълбоки корени между гражданите и общинските лидери. В Идън, Северна Каролина, гражданите са поканени да научат повече за дейността и</p>	<p>Взаимодействие на институциите и гражданското общество /САЩ/</p>

	<p>услугите на местната администрация, като участват в такава инициатива: Citizens Academy.</p> <p>Според уебсайта на програмата, докато посещават Гражданската академия, участниците:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Разбират дейността на местните институции - Срещат се с градските лидери, градския персонал и други представители на институции - Разбират какво се прави с инвестициите на данъкоплатците - стават по-информирани за текущи и предложени проекти в рамките на града 	
--	--	--

Ефективност	Изключително висока – гражданите разбират как могат да станат по-активни и да помогнат за изграждането на устойчива общност.
Контекст	„Ограмотяването“ на гражданското общество създава много по-широка база и възможности за активно взаимодействие. Проблемът е идентифициран назад във времето и е търсен начин за преодоляването му.

Добра практика 4

Име на практиката	Описание	Сфера
Проучване на Датски технологичен институт и Австрийска академия на науките	Изключително детайлно проучване, което прави анализ на усилията, за да се гарантира, че правителствата на всички нива предоставят възможности на гражданите да участват в изготвянето на политики. Систематизирани са	Успешното прилагане на многостепенно управление ще трябва да третира всички участници в процеса на изготвяне на политики като „партньори“, като се фокусират върху ключовата важност на ролята на участниците на по-ниски географски нива

	<p>препоръки, които се прилагат на практика в различни нива на управление в Дания и Австрия.</p> <p>Практиката е избрана заради начина на обединение и подхода на местните власти в партньорство с научно-изследователски институции.</p> <p>Фокусът е върху предоставяне на информация на гражданите, което е първата стъпка в демократичната верига на стойността.</p> <p>През 2002 г., когато Европейската комисия пуска своето съобщение относно Информационна и комуникационна стратегия за Европейския съюз, те бяха много заинтересовани да гарантират, че държавите-членки ще споделят</p>	<p>в системата: това логично би означавало по-тясно взаимодействие между всички различни нива на управление и ангажиране на всички участници в преработен и подобрен механизъм на управление. Бялата книга на Комитета на регионите, създадена през 2009 г., предоставя задълбочено различните роли на различните партньори в европейската управленска матрица. Там европейските институции са с координиращи роли, но задължително работят съвместно с местните и регионалните власти, както и с националните парламенти и</p>
--	--	---

	<p>отговорността за разработването на общоевропейска комуникационна стратегия.</p> <p>Съществува обаче необходимост от включване на местно и регионално ниво в това партньорство. Това беше отразено в следващите предложения за разработване на комуникационна стратегия за ЕС.</p> <p>Има голямо несъответствие в ролите и правните отговорности между различните региони. Следователно голямата отговорност лежи на плещите на местната власт за начина, по който създават политики за участие.</p> <p>Местните политици</p>	<p>правителствата - за да улеснят изготвянето и прилагането на политики на европейско ниво, ангажиращи активното гражданство.</p>
--	---	---

	<p>трябва да изградят капацитет да ангажират граждани и НПО. Предлага се подкрепа за изграждане на мрежи, които да подпомогнат политиците да прилагат интегрирани стратегии за овластяване в своите процеси на създаване на политика.</p> <p>Тези мрежи трябва да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Подчертават важността на демократичния процес за местните и регионалните политици и държавни служители • напомнят на политиците, че те са „представители“ на гражданите и трябва да уважават и оценяват обратната връзка от електората. Това са <p>лични отношения, които осигуряват ниво на откритост, което не</p>	
--	--	--

	<p>е възможно при европейското или (в повечето държави-членки на ЕС) национално ниво.</p> <ul style="list-style-type: none"> • да се активират и след това споделят инструменти или методи за участие, с колеги. • да се използват ефективно новите медийни канали • да се прилагат средства за измерване на въздействието, оценка на ефективността на процеси за създаване на политика. 	
Ефективност	Много висока и добра приложимост	
Контекст	Междунационално обединение с цел търсене на ефективност и пренасяне на добри практики	

Добра практика 5

Име на практиката	Описание	Сфера
<p>Практики и инициативи на Правителството на Нидерландия насърчаване на гражданското участие -</p>	<p>В Холандия се подкрепят инициативите на граждани от най-ниското ниво (квартал) до най-високото правителствено ниво. Гражданското участие се изразява в дейности за подобряване на качеството на живот в собствените им квартали. Примери за това са: местните жители участват в доброволен труд, организират кампании за разчистване на отпадъци, създават колективи за закупуване на слънчеви панели или формират местни кооперативи за грижи на деца и възрастни. Те участват и във вземането на решения за общинския бюджет. Правителството и областните администрации подкрепят участието на гражданите по различни начини, вкл. например чрез премахване на ненужните правила и</p>	<p>Активните граждани не искат правителството да предоставя стандартни решения за всичко. Те предпочитат индивидуален подход и авторитети, които мислят заедно с тях. Така гражданите и правителството измислят нови начини за връзка помежду си и за съвместна работа – в това, което често се нарича „доокрация“. Централното правителство има желание да насърчава и подкрепя тази форма на демократично</p>

	<p>разпоредби, където е възможно. Подобно на сложните процедури за кандидатстване, с които доброволците понякога трябва да се борят, за да получат финансиране за своите дейности.</p> <p>Правителството подкрепя участието на гражданите чрез различни форуми и организации, като например:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ProDemos, организация, която насърчава демокрацията. Тя разработва продукта VoteMatch – най-напред като тест на хартия, за да помогне на избирателите да научат повече за позициите на политическите партии преди да гласуват. По-късно продуктът е доразвит като дигитален 	<p>сътрудничество</p>
--	--	-----------------------

	<p>инструмент, използван от милиони холандски избиратели, за да им помогне да решат коя политическа партия отговаря най-добре на собствените им гледни точки. Потребителите въвеждат мненията си в отговор на около тридесет въпроса, а програмата впоследствие изчислява кои страни съвпадат най-точно с техните гледни точки. VoteMatch е инструмент за осъзнаване позициите на политическите партии по широк кръг от въпроси. Това е важно, тъй като липсата на информация често е причина гражданите да не гласуват.</p> <p>- Националният институт за знания</p>	
--	---	--

	Movisie, който има за цел да създаде общество от граждани, които разчитат на себе си.	
Ефективност	Висока, съдейки по инициативите с посочените организации	
Контекст	Активно гражданство на всички нива.	

Добра практика 6

Име на практиката	Описание	Сфера
Съвети към Община Троян	Община Троян успя да създаде през годините няколко съвета, с които бе постигнато отлично взаимодействие между общинска администрация и гражданите на общината по теми и проблеми от обществен интерес, касаещи всички жители или определени социални групи.	В Троян, освен Културния съвет, са функционирали и/или функционират още: 1 Сдружение „Троян в бъдещето“ 2 Консултативен съвет по образование и култура към Община Троян 3 Консултативен съвет за икономическо развитие на Община Троян

	<p>Вземат се нестандартни решения, в подкрепа на определени социални групи – като например общински био зеленчукови градини, чиято продукция се консумира в детските градини или социалните услуги. В съветите са включени представители на гражданското общество. Много често предложенията за конкретни инициативи, които се обсъждат, са на граждани.</p>	<p>4 Обществен съвет за социално подпомагане</p> <p>5 Общественият съвет по наркотичните вещества</p> <p>6 Консултативен съвет по туризъм към Кмета на Община Троян, съгл. Чл. 10 от Закона за туризма</p>
<p>Ефективност</p>	<p>Съветите в община Троян обезпечават необходимостта от координирани действия на всички заинтересовани страни и най-вече улесняват партньорството и диалога с активното гражданство и бизнеса.</p> <p>Културният съвет към Община Троян се учредява за първи път през 2022г. в изпълнение на проект “Ritual Gatherings: Традиционни ритуали и интерактивно съвременно изкуство – механизми за изграждане на общности и постигане на устойчиви културни екосистеми“ BGCULTURE-2.001-0117-C01 и представлява устойчив механизъм за развитие на местните културни</p>	

	<p>екосистеми.</p> <p>Съветът се състои от нечетен брой участници с максимален брой 7.</p> <p>Основни цели на Културния съвет са:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Подпомагане на частни лица и организации, заети в сферата на изкуството и културата в Община Троян чрез обмен на опит и добри практики с културните съвети в Община Кюстендил и Община Шумен, както и с партньорските организации на сдружение „АСОРИ“ Музей на живото изкуство (Исландия) и Rikene ra Broen (Норвегия); – Повишаване капацитета и финансовата устойчивост на културните оператори; – Развиването на нови подходи и модели за създаването на артистични продукти; – Създаване на партньорски мрежи; – Популяризиране на дейността на Културните съвети; – Ангажиране на съществуващи и достигане до нови публики; – Кандидатстване за общинско, национално и европейско финансиране; – Комуникиране с бизнес организации с цел осигуряване на спонсорства. <p>Съветът в сферата на социалните услуги надгражда предходен опит - Съветът, чието предходно наименование е Обществен съвет, е създаден с цел упражняване на обществен контрол при осъществяване на дейности по</p>
--	--

	<p>социално подпомагане. От създаването му в състава участват общински съветници, представители на Общинска администрация, директорите на Дирекция „Социално подпомагане“ – Троян и Дирекция „Бюро по труда“, представители на териториално представените структури на хора с увреждания, неправителствени организации, управители на социални услуги и др. Разглеждани са въпроси, касаещи планирането на нови социални услуги, планиране на мерки и дейности за развитие на социалната политика на територията на общината, както и отчет по изпълнението им.</p> <p>Консултативен съвет за икономическо развитие на Община Троян, помощен консултативен орган на Кмета на Община Троян – създаден през 2012 г.</p> <p>Той е помощен консултативен орган, като целта е: запазване, подпомагане и разширяване на съществуващия бизнес в община Троян; подобряване на контактите и координацията между местната власт и бизнеса; идентифициране на важни за общината проблеми и предлагане на възможни решения за подобряване на икономическия климат; подпомагане на администрацията при привличане на нови инвестиции.</p> <p>През мандата 2011-2015 г. Консултативния съвет икономическо развитие на Община Троян се състои от 28 члена и се председателства от собственик на производствено</p>
--	---

	<p>предприятие/местен бизнес.</p> <p>През мандата 2015-2019 г. с оглед оперативността и ефективността на работата на съвета е променена формата на ръководенето му и редуциран броят на членовете на 13. Същият се председателства от кмета на общината.</p> <p>През мандат 2020 – 2024г. състава на консултативния съвет е разширен (24 члена), като в него са включени представители на институции, различни браншове и личности с обществени позиции.</p> <p>В този консултативния съвет се разглеждат важни въпроси, свързани с икономиката на общината.</p>
<p>Контекст</p>	<p>За проекта, по който възниква съветът по култура:</p> <p>Проект BGCULTURE-2.001-0117-C01 „Ritual Gatherings: Традиционни ритуали и интерактивно съвременно изкуство – механизми за изграждане на общности и постигане на устойчиви културни екосистеми” се изпълнява с финансова подкрепа предоставена от Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП. Проекта е част от ОП „Културно предприемачество, наследство и сътрудничество”, Резултат 2 „Подобрен достъп до изкуства и култура“.</p> <p>Основна цел на проекта е прилагането на холистичен подход за съживяването на малки</p>

	<p>културни екосистеми, чрез събития и активности, насочени към ключовите участници в тях и с фокус – обмяната на опит и артистични прояви с експерти от културния сектор в Исландия и Норвегия. От една страна, проектът цели подобряване достъпа до култура в малките населени места посредством провеждането на серия регионални микросъбития, последвани от ежегоден, интердисциплинарен фестивал. От друга – проектът цели повишаване капацитета на местните културни оператори и творци, посредством провеждането на семинари, лекции, работилници и ежегоден професионален форум.</p> <p>Бенефициент на проекта е Сдружение АСОРИ, а партньори в изпълнението на проекта са общините Кюстендил, Троян и Шумен, Музеят на народните художествени занаяти и приложните изкуства – Троян, норвежкия артистичен колектив Piken på Broen и Музеят на Живото Изкуство/The Living Art Museum – Рейкявик, Исландия.</p> <p>Източници на информация:</p> <p>www.eeagrants.bg</p> <p>www.asori.org</p> <p>www.ritualgatherings.com</p>
--	--

Добра практика 7

Име на практиката	Описание	Сфера
Обществен форум за реализация на партньорски проекти в Община Троян	Общественият форум е форма на модерирана дискусия позната в Германия, Англия, Франция, Швейцария. Троян е една от пилотните общини, в които се прилага обществения форум през 2000г. по проект на Швейцарската агенция за развитие и сътрудничество. Той се реализира повече от 20 години в община Троян и е доказано ефективен начин местни власти и обществеността да дискутират определени въпроси от публичен интерес. Участници в обществения форум са общински съвети и администрация, неправителствени	8 са групите, които участват в обществения форум 1. Бизнес; 2. Инфраструктура и жилищна среда; 3. Образование; 4. Здравеопазване и социални дейности; 5. Култура и спорт; 6. НПО; 7. Граждани с активна позиция; 8. Общинска администрация и общински съветници. Осигурена е прозрачност на процеса с участието на широк кръг заинтересовани страни

	<p>организации, бизнес, образователни и културни институции, активни граждани и др. Те се разпределят по тематични работни маси в зависимост от интересите и обществената им принадлежност. Сесиите се водят от независим модератор. Участниците обсъждат технологията на форума, приемат формуляр и критерии за оценка на проектните предложения. Процесът по оценка на проекти е публичен, прозрачен и включва най-активните и обществено ангажирани организации и граждани. Проектите се представят пред участниците в рамките на 3 минути. Всяка работна маса ги обсъжда и оценява с консенсус. Крайната оценка е средно-</p>	
--	---	--

	аритметична от оценките на работните маси.
Ефективност	През тези повече от 20 години общественият форум е доказал своята ефективност в община Троян, която увеличи неколккратно общия бюджет за финансиране на проекти, участващи в обществения форум. Форматът е толкова успешен, че в резултат от него се зараждат различни граждански обединения – Консултативен съвет за младежки политики и квартални съвети
Контекст	Обществени форуми се осъществяват в различни общини в България, като Пловдив, Хасково, Дряново, но никой не е с такава устойчивост във времето както общественият форум на Троян.

Добра практика 8

Име на практиката	Описание	Сфера
„Областна администрация - Русе през погледа на гражданското общество“	Добра практика на ОА Русе, осъществена по проект, финансиран по Оперативна програма „Добро управление“ от ЕС чрез Европейския	Активност на гражданското общество Администрациите отварят врати за гражданите, но не като

	<p>социален фонд - процедура BG05SFOP001-2.009</p> <p>В инициативата за провеждане на ден на отворените врати на областна администрация – Русе се включва Русенски университет „Ангел Кънчев“, както и активни граждани. Обсъдени са теми като правомощията на областния управител и мисията на администрацията. Целта е запознанство в детайли с механизма на взаимодействие, координация и осигуряване на съответствие на политиките на национално, регионално и местно ниво.</p> <p>Фокус има и върху възможностите за провеждане на стаж, както и стартиране на административна кариера.</p> <p>Стартирана е дискусия</p>	<p>ползватели на услуги, а като партньори, които могат да дадат идеи за подобряване на механизмите за работа. С тях се обсъждат структурни и функционални промени в администрациите. Обществеността постепенно узрява за идеи и непрекъснатия диалог води до качествени натрупвания и изменения в настройката и мисленето.</p>
--	---	--

	<p>относно значението на гражданското общество и неговото участие в регионалното управление. Ще се търси традиционност на инициативата.</p> <p>Паралелно е търсено партньорство и ангажираност на Регионална библиотека „Любен Каравелов“ и Русенския университет - за раздаване информационни материали, отнасящи се до ежедневната дейност на Областната управа.</p>	
<p>Ефективност</p>	<p>Доста добра, налице са конкретни дейности и партньорства с местни организации</p> <p>Стартирана е практика за възможността младите хора да имат възможността да излагат своите становища по наболели проблеми и съответно да дават предложения на областния управител за това как те виждат бъдещото развитие не само на града, но и на региона. Инициатирано е създаване на Областен младежки съвет, по подобие на инициатива в Пловдив.</p>	

<p>Контекст</p>	<p>Проектът се реализира от Сдружение Клуб „Отворено общество“ – Русе в партньорство с Областна администрация – Русе. Проектът цели усъвършенстване на мониторинга и оценката на провежданите политики от Областна администрация – Русе, както и да се създадат възможности за повишено участие на гражданското общество в управлението.</p> <p>Проектните цели са насочени към открито и отговорно управление. Проектът е свързан с проучвания, анализи и препоръки за работата на Областна администрация – Русе, добри европейски практики, модел, свързан с подобряване на гражданското участие в процесите на формулиране и изпълнение на политики, граждански мониторинг върху действията на администрацията, повишаване на комуникационните умения на служителите в Областна администрация, широка информационна кампания за разпространение на резултатите.</p> <p>Целеви група по проекта са: служителите от Областна администрация, НПО, бизнес организации, общински администрации, граждани. Дейностите допринасят за:</p> <ul style="list-style-type: none"> - повишаване на взаимодействието между администрацията и гражданите; - анализ на мнения и препоръки на гражданите, НПО, бизнес и местни власти за работата на Областна администрация – Русе; - нагласите на служителите от Областна администрация за подобряване на диалога
-----------------	---

	<p>с гражданите;</p> <ul style="list-style-type: none"> - изработен модел за подобряване на гражданското участие във формиране на политики на областно ниво, подобряване на работата на администрацията; - подобрен обществен имидж на Областна администрация - Русе.
--	---

Добра практика 9

Име на практиката	Описание	Сфера
Областен обществен консултативен съвет - Хасково	<p>добра практика на ОА Хасково – 2 елемента:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 30 представители на работодателски организации, граждански структури, НПО и териториални звена на централната власт учредяват в Хасково Областен обществен консултативен съвет. В това формирование, при откритост и прозрачност, се 	<p>Областен обществен консултативен съвет към областната администрация е добра крачка напред и подадена ръка към гражданското общество. Съветът се създава по инициатива на областния управител в изпълнение на управленската програма на правителството за подобряване на социалното положение на гражданите, бизнессредата и</p>

	<p>дискутират теми и проблеми, предложени от членовете му, които след обсъждане биват представяни на вниманието на съответните компетентни институции.</p> <p>Друга важна цел, свързана с работата на съвета, е да бъдат осигурени условия за преки контакти и подобър диалог между представители на властите и на гражданските структури по обществено значими за жителите на областта въпроси.</p> <p>- В допълнение – проведено е обучение за Инструментариум за гражданско участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на политики</p>	<p>демократизиране управлението на страната.</p> <p>Той включва представители на неправителствени организации, професионални и граждански обединения и сдружения, имащи отношение към развитието на областта във всички сфери и направления. Решенията на съвета служат за изготвяне на предложения и препоръки за подобряване на съществуващите практики в социалната, здравната, икономическата и други сфери, като се отчита позицията на гражданите.</p>
--	--	--

	<p>разработен като част от Договор за „Обучение на персонала, свързано с подобряване на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на политики на местно ниво в област Хасково”, „Организация на Конференция, с продължителност 2 дни за 30 участници“ в рамките на проект „Гражданите и местните власти – партньори за създаване на открито и отговорно управление“ по Оперативна програма „Добро управление” по Процедура BG05SFOP001-2.009 за предоставяне на</p>	
--	--	--

	<p>безвъзмездна финансова помощ чрез подбор „Повишаване на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на политики и законодателство“, Административен договор BG05SFOP001- 2.009-0005- C01/28.12.2018г.</p>	
<p>Ефективност</p>	<p>Висока – това е постоянна форма на диалог между областния управител и структурите на гражданското общество.</p>	
<p>Контекст</p>	<p>Запълва сериозна ниша на липса на диалог с гражданството.</p> <p>Като цяло дейността на съвета включва разработване, приемане и предлагане на областния управител на предложения за благоустрояването и общото развитие на областта в следните области: икономика и бизнес среда; образование, младежки дейности и спорт; здравеопазване и социални дейности; опазване и грижа за околната среда; развитие на земеделието; опазване и защита на държавната собственост, гражданско</p>	

	общество; обществен ред и сигурност; развитие на културата.
--	---

Добра практика 10

Име на практиката	Описание	Сфера
“I’m changing Europe!”	<p>Това е практика за мобилизиране на обществеността и най-вече младите хора чрез уебинари. Организирана е предимно за младежи по европейски проект за сътрудничество за развитие и укрепване на местната младежка работа.</p> <p>Уебинарите са насочени както към представителите на общини, така и на активното гражданство, обединено от Европейския корпус на солидарността.</p> <p>На уебинарите се споделят вдъхновяващи примери за общини и местни организации, които активизират своите общности чрез международно доброволчество или други</p>	<p>Създаване на програма на Европейския корпус за солидарност 2021-2027, за да се осигури яснота и подкрепа за това как да се работи на практика за активно гражданство.</p> <p>Вдъхновяващи примери от общини, които вече използват Европейския корпус за солидарност – представяне на широк спектър от ползи за</p>

	<p>проекти за солидарност</p> <p>Насърчава се работата в мрежа за бъдещо сътрудничество, обмяна на опит и мнения относно практическите аспекти на изпълнението на проекти в общините. Това онлайн събитие с около 25 общини от цяла Европа подчертава различните възможности на Европейския корпус за солидарност за насърчаване на активното гражданство в местните общности.</p> <p>Възможности за обмен и консултиране относно практически аспекти при използването на Европейския корпус за солидарност.</p> <p>Инициативата стартира от JUGEND für Europa и Германската Национална агенция на Европейския корпус на солидарността - European Solidarity Corps</p> <p>Партньори: Finnish National Agency, European Solidarity Corps Resource Centre, Europe Goes Local</p>	<p>общините в тяхната международна работа и при посещането на местни нужди.</p> <p>Работа в мрежа и обмен на добри практики, тъй като обучението има за цел да насърчи сътрудничеството между общините и да надгради върху компетентността за проектиране и изпълнение на проекти.</p>
<p>Ефективност</p>	<p>Много висока поради подбора на участниците и</p>	

	<p>създадената периодичност и последователност на провеждане</p> <p>Използват се нови онлайн форми на комуникация, които са атрактивни за младите хора.</p>
<p>Контекст</p>	<p>Онлайн достъпност на предоставяната информация, търсене на активни партньорства и контакти</p> <p>https://europegoeslocal.eu/activating-citizens-municipalities-making-use-of-the-european-solidarity-corps/</p> <p>https://www.salto-youth.net/tools/european-training-calendar/training/activating-citizens-municipalities-making-use-of-the-european-solidarity-corps.9153/</p>

4. Обобщение

Разгледани са множество сайтове с интересни практики, както и документи, резултат от подобни проекти, за да се търси надграждане на информацията, която да бъде популяризирана и в помощ на българското активно гражданство. Проучвани са както сходни проекти – вкл. разглеждане на Ръководство за взаимодействие между неправителствените организации, бизнес-сдруженията, занаятчий и предприемачи с органите на властта, администрациите, държавните и местните институции в сферата на политиките на национално, регионално и местно ниво - https://civildialogue.eu/images/civil_dialogue/Guidelines-D5-OK.pdf, така и практики, останали извън масовата популяризация.

Участието на гражданското общество и бизнеса при обсъждането и реализацията на политики следва да се осъществява, не само в случаите, когато това е предвидено по закон, а и на доброволен принцип, осъзнавайки че партньорството има своите положителни резултати – най-малкото съгласуваност и прозрачност на политиките и взетите решения. Част от съветите, които се създават към общинските и областните администрации, са задължителни и в тях задължително участват представители и на гражданското общество. Например съгласно Закона за социалните услуги, общинската политика в областта на социалните услуги се осъществява в сътрудничество с териториалните структури на държавната администрация, частни доставчици, предоставящи социални услуги на територията на общината, юридически лица с нестопанска цел за общественополезна дейност, потребители на социални услуги, висши училища, обучаващи социални работници на територията на общината и областта. За целта, във всяка община се създава Съвет по въпросите на социалните услуги, в който се включват представители на ангажираните в процеса институции и организации.

Този вид съвети имат обичайно следните функции -

Съвета по въпросите на социалните услуги:

1. подпомага извършването на анализ на потребностите от социални услуги на общинско ниво и анализ на състоянието и ефективността на социалните услуги, които се предоставят на територията на общината;
2. разработва предложения за подобряване на качеството и ефективността на социалните услуги, които се предоставят на територията на общината;
3. изпълнява и други функции, възложени от общинския съвет.

Масова практика е и създаването на съвети в туризма. Обичайно, Консултативният съвет по туризъм към общините със свое решение и със заповед на кмета на общината, може да формира работни групи, които да разработват въпроси и проблеми, свързани с развитието на

туризма или да представят становища и оценки по определени направления на туристическите дейности. В работните групи се включват утвърдени експерти и специалисти.

По този начин се регламентира законово участието на индивиди и групи на обществеността при вземането на политически решения. Това обаче не гарантира ефективност на работата на различните областни и общински съвети и комисии. Това е само предпоставка, въз основа на която трябва да се търсят ефективни модели на работа, форми на гражданско участие и да се осъществява внимателен подбор на участници и експерти.

Множество примери, обаче, придобиват все по-голяма популярност по отношение на практики, които не произтичат от нормативно задължение, а от желание за партньорство.

Всичко това са крачки напред към насърчаване на активността на гражданите и създаване на по-добри условия за взаимодействие на граждани и институции.

Този документ е създаден в рамките на проект № BG05SFOP001-2.025-0143-C01 „По-активно и ефективно гражданско участие в областните съвети и комисии за координация и прилагане на политиките на областно ниво“ с бенефициент Фондация „Обществен дарителски фонд – Габрово” и партньор Сдружение „Център за устойчиво развитие и иновации“. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление”, чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Фондация „Обществен дарителски фонд – Габрово” и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и/или на Управляващия орган.